

Algemene Bijdragen

VOORJAARSVERGADERING VAN DE STUDIEKRING VAN DE NEDERLANDSCHE BOSCHBOUW VEREENIGING

In tegenstelling tot de industriële sector van het économisch leven, wordt in de bosbouw pas sedert korte tijd aandacht besteed aan de toepassing van de arbeidsleer in het bosbedrijf. In dit opzicht heeft de bosbouw in Europa in het algemeen, en in Nederland in het bijzonder, een grote achterstand in te halen.

In Duitsland en in de Scandinavische landen, werd, zij het op kleine schaal reeds vóór het uitbreken van de laatste wereldoorlog op dit gebied wetenschappelijk onderzoek verricht. Dit onderzoek heeft in alle landen na het einde van de oorlog een hoge vlucht genomen; in Nederland is dit onderzoek in feite pas na de tweede oorlog begonnen.

Het is verheugend te constateren, dat de bosbeheerders in Nederland, voor het vraagstuk van de arbeidsrationalisatie de laatste jaren een levendige belangstelling tonen. Dit is ook dringend gewenst, omdat de bosbeheerder als bedrijfsleider, de taak heeft, de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek in de praktijk toe te passen. Door de onstuimige ontwikkeling van het wetenschappelijk onderzoek op het terrein van de bosarbeidswetenschap in Midden- en Noord-Europa, wordt de praktische bosbouwer, die zich in de betreffende vakliteratuur zou willen verdiepen, gesteld tegenover een zeer uitvoerig cijfermateriaal. Voor een doelgerichte toepassing van de resultaten is het dan ook noodzakelijk, door middel van voordrachten en cursussen, te geven door arbeidsspecialisten, de resultaten van het onderzoek nader tot de praktijk te brengen.

De Studiekring, die zich tot taak stelt, brandende vraagstukken voor het forum van de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging te behandelen en in discussie te stellen, heeft het daarom nuttig geoordeeld op 24 mei 1956 een bijeenkomst te wijden aan de arbeidsrationalisatie. De Studiekringcommissie had daarnaast echter, door een samenloop van omstandigheden, Prof. Schober uit Hann.Münden, bereid gevonden een lezing met lichtbeelden te houden over het vraagstuk van de exotenaanplanting in Duitsland.

Prof. Schober belichtte dit vraagstuk vooral vanuit het oogpunt van de opbrengstleer en besteedde bijzondere aandacht aan de grote betekenis van de herkomst voor de latere groei.

Voor de lezingen op het gebied van de arbeidsrationalisatie had de Studiekringcommissie de medewerking verkregen van een tweetal buitenlandse sprekers, nl. Prof. Dr. H. Gläser uit Hann.Münden en Dr. H. Steinlin uit Zürich, en van een tweetal leden uit eigen kring, nl. Ir. J. Th. Overbeek en Ir. P. H. M. Tromp. Prof. Gläser gaf zijn visie op de invoering van machines bij de bosarbeid, terwijl Dr. Steinlin het transportvraagstuk behandelde. De voordracht van Prof. Gläser is in dit nummer van het Tijdschrift opgenomen, de voordracht van Dr. Steinlin zal t.z.t. worden gepubliceerd.

Ir. Tromp gaf aan de hand van een aantal lantaarnplaatjes een toelichting op zijn prae-advies: „Hoe komen wij in Nederland tot de vorming van een goede bosarbeidersstand?” (N.B.T. 1956, no. 5, blz. 99—110), en tenslotte gaf Ir. Overbeek, als toelichting op het prae-advies „Ontwikkeling van de bosarbeidsrationalisatie” (N.B.T. 1956, no. 5, blz. 111—119) een uiteenzetting van de practijk van de arbeidsrationalisatie in de bosbouw,

De voordrachten, welke tijdens deze voorjaarsbijeenkomst werden gehouden, hebben een uitstekend inzicht gegeven in de huidige stand van de theorie en practijk van de arbeidsrationalisatie. Ir. Overbeek en Ir. Tromp hebben niet alleen aangegeven, hoe de practijk van de arbeidsrationalisatie zich zal moeten ontwikkelen, maar zij vestigden ook de aandacht op de moeilijkheden, die zich daarbij voordoen.

Na afloop van de discussie bood de Voorzitter van de Studiekring, Dr. H. van Vloten aan de buitenlandse sprekers, de Heren Gläser, Schober en Steinlin, een boekwerk aan en vestigde in zijn dankwoord de aandacht op de grote betekenis van het internationaal contact voor de verdere ontwikkeling van de bosbouwwetenschap.

A. van Laar, Secretaris.

DER EINSATZ VON MASCHINEN BEIM HOLZEINSCHLAG

[323.12 + 372]

von

H. GLÄSER *)

(Hannoversch-Münden)

Das in allen Wirtschaftszweigen zu beobachtende Streben nach grösserer Produktivität zieht auch die Forstwirtschaft in seinen Sog und hat hier bereits zu Lohnsteigerungen und Arbeitermangel geführt. Bisher versuchte man das Problem, die Leistung jeder Arbeitsstunde zu erhöhen, mit herkömmlichen Mitteln zu lösen.

Die Verwendung wirksamer Werkzeuge und ihre sachgemässe Pflege brachte nur beschränkte Fortschritte; denn der Anteil der Arbeit mit Säge und Axt an der Gesamteinschlagszeit beträgt nur 30—40%. Selbst namhafte Mehr- oder Minderleistungen durch Werkzeugeigenschaften können die Gesamtleistung daher nur unbedeutend verändern.

Die Verbesserung der Arbeitsverfahren durch Übergang zu kleineren Arbeiterrotten war ebenfalls eine wirksame Massnahme zur Leistungssteigerung. Zweimann- oder gar Einmannarbeit im Holzeinschlag einzuführen, bedeutete bisher den wirksamsten Schritt zur Rationalisierung. Jedoch ist auch dieser Weg zu höherer Produktivität begrenzt, denn die menschliche Dauerleistung beträgt nur etwa 300 bis 350 kcal in der Stunde, und das bedeutet, dass schwere körperliche Arbeiten durch entsprechende Pausen abgelöst werden müssen, dass also die Handarbeitsleistung nicht unbeschränkt gesteigert werden kann.

*) Uit de voordracht gehouden op de Studiekringdag te Wageningen op 24 mei 1956.